

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики та правосуддя

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

№ 04-29/18-418

"21" лютого 2019 р.

ШАРОГРАДСЬКОМУ П. О.

Шановний Павле Олександровичу!

У Верховній Раді України розглянуто Вашу електронну петицію з пропозицією внести зміни до виборчого законодавства, зокрема, доповнити виборчий бюлетень графою «Не підтримую жодного кандидата» та повідомляємо про таке.

Відповідно до положень статті 23-1 Закону України «Про звернення громадян» (далі – Закон) електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції.

Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до Закону.

За приписом частини першої статті 38 Конституції України громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Відповідно до пункту 20 частини першої статті 92 Основного Закону організація і порядок проведення виборів і референдумів визначаються виключно законами України.

Зокрема, питання пов'язані з організацією та порядком проведення виборів, регулюються законами України «Про місцеві вибори», «Про вибори народних депутатів України», «Про вибори Президента України та іншими.

Необхідно зауважити, що Європейська комісія «За демократію через право» (Венеційська Комісія) у своєму Висновку щодо Закону України «Про вибори народних депутатів України», ухваленому на 66 пленарній сесії (Венеція, 17-18 березня 2006 року) рекомендувала скасувати можливість голосувати проти всіх кандидатів, оскільки «така можливість є незвичною для усталених демократій. Це може посилити політичну апатію населення. Це

також може створити у виборців ілюзію, що їхнє голосування мало значення, тоді як їхній голос насправді не є таким».

При цьому у доповіді «Про скасування обмежень права голосу на загальних виборах», схваленій Венеційською Комісією на 61-й пленарній сесії (Венеція, 3-4 грудня 2004 року), зазначено, що «система негативного голосу... надає виборцям можливість висловити роздратування щодо кандидатів або партій/блоків у виборчому бюлетені. Таким чином, однак, може бути посилена політична та партійна апатія серед населення, якщо виборці можуть просто відкидати кандидатів або партії замість того, щоб приймати (часто нелегке) рішення, хто є кращим (найкращим або найгіршим) кандидатом або партією. У принципі виборці повинні заохочуватись голосувати за кандидатів або партію, яка їм подобається, і таким чином брати на себе відповідальність за орган, який обирається».

Необхідно також зазначити, що Конституцією України громадянам гарантується право вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, при цьому право виборців голосувати на виборах проти всіх Основним Законом не передбачене.

Конституції України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

Водночас Конституційний Суд України, проаналізувавши положення Основного Закону України, дійшов висновку, що вирішувати «питання щодо самої організації виборів народних депутатів України, в тому числі утворення виборчих округів і виборчих дільниць, утворення виборчих комісій та визначення їх повноважень, встановлення порядку складання списків виборців, висування і реєстрації кандидатів у народні депутати України у зазначених виборчих округах, проведення передвиборної агітації, фінансування виборчої кампанії, голосування, підрахунку голосів, встановлення результатів виборів у багатомандатному загальнодержавному і одномандатних виборчих округах та в цілому» відповідно до статей 3, 6, 8 та 19 Конституції України є компетенцією Верховної Ради України (пункт 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 26 лютого 1998 року № 1-13/98).

Повідомляємо, що у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо волевиявлення виборців (реєстр. № 9492 від 21 січня 2019 року), яким серед іншого пропонується повернення до виборного бюлетеня графи «Не підтримую жодного кандидата».

3 повагою
Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ